

Образна система п'єси Г. Ібсена «Ляльковий дім»

- «Ляльковий дім» Генріка Ібсена — це драма-дискусія, де персонажі є носіями різних точок зору.
- Різні ідеї та позиції, які втілюють персонажі, створюють ґрунт для дискусії не лише всередині тексту, а й для суперечки читача/глядача з автором і персонажами.

Словничок до уроку:

Драма-дискусія — це драма, у якій герої є носіями різних, добре обґрунтованих поглядів. Конфлікт вибудовано на дискусії і впродовж п'єси її не закінчено, а навпаки, загострено. Фінал залишається відкритим.

Основних персонажів у драмі «Ляльковий дім» Генріка Ібсена п'ятеро: Нора Хельмер, її чоловік Торвальд Хельмер, її подруга Кристина Лінне, Нільс Кrogстад, однокласник Хельмера і кредитор Нори, а також доктор Ранк, сусід і друг родини.

Саме образ лялькового дому підсвічує характери персонажів і допомагає усвідомити, носіями яких ідей вони є.

Джерело: britishtheatreguide
Постановка «Лялькового дому» в театру «Янг Вік». Лондон, 2012 р

Протиставлення персонажів та ідей, які вони втілюють

Торвальд-Нора

Нора скидається спершу на наївну, безтурботну і простеньку лялечку. Та у фіналі п'єси ми побачимо кардинально іншу людину, яка висловлює нібито геть непритаманні самій собі міркування, чітко аргументує думку й обирає піти з дому замість того, щоб і далі жити в «ляльковому будиночку».

Торвальд Хельмер весь час поводить з дружиною так, ніби вона його власність. А дізнавшись, що Нора скоїла злочин (заради нього ж), він звинувачує дружину в брехні, поганому впливі на дітей і каже, що їхні стосунки залишаться такими, як і раніше, «тільки про людське око». Торвальд — жертва умовностей, він — представник ідеї суспільної моралі, для якого

має значення, що скажуть інші. А Нора хоче перевірити, хто має рацію — вона чи суспільство.

Нора-Кристина

Кристина Лінне — це жінка, яка сама відповідає за себе, сама заробляє гроші й ухвалює рішення. На відміну від Нори. Однак фру Лінне любить наголошувати на «правильній» поведінці жінки, на дотриманні норм і законів.

Фру Лінне займає позицію старшої і мудрішої жінки, яка вважає, що має достатньо життєвого досвіду, щоб учити Нору.

Саме Кристина матиме можливість забрати листа Кrogстада, але не зробить цього. Та чи став би її вчинок порятунком для Нори, яка б і далі продовжувала жити в «ляльковому будиночку»?

Кrogstad-Торвальд

Образ Нільса Кrogстада дуже неоднозначний: з одного боку він шантажує Нору, готовий зруйнувати її життя, а з другого — порушив закон заради своєї дружини. І зараз іде на шантаж заради сім'ї. Ба більше: після важливих змін у своєму житті Кrogstad навіть повертає вексель.

Така мотивація робить повіреного близьким до Нори. Але кардинально протиставляє Торвальду, який в критичній ситуації думає тільки про свою репутацію і кар'єру.

Лікар Ранк-Торвальд

Лікар Ранк, який перед смертю зізнається у своїх почуттях до Нори, значно уважніший до неї, аніж Торвальд. Саме він помічає стривоженість Нори, коли та хвилюється, що таємниця з векселем стане відома чоловікові, і пропонує допомогу. Помічає її напруження під час виконання тарантели в гостях.

Завдання 1. Поміркуйте, які ще протиставлення персонажів, а відповідно, й закладених у них ідей, можна визначити у творі.

Завдання 2. Як ви вважаєте, чому Нора не намагалася змінити своє життя раніше? Чому саме викриття таємниці з векселем підштовхує її до переосмислення усього свого попереднього життя? І чому це переосмислення стало для неї незворотним?